

Boris Kagarlitskij: Om Trumps utrikespolitik

[Ur [Jacobin magazine](#), 6 februari 2025. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

En ny amerikansk administration är alltid en världsomfattande händelse. Världen såg fram mot George W Bushs ankomst till Vita huset med en oro som bekräftades, medan valet av Barack Obama gav förhoppningar som inte infriades. Men kanske för första gången någonsin möts den nya chefen i Ovala rummet av tveksamhet och förvirring. Ingen vet riktigt vad man ska vänta sig av Donald Trumps presidenttid. Det är helt naturligt, eftersom han själv inte vet vad han ska vänta av sig.

Denne excentriske äldre miljardär återkommer till makten med en rad populistiska paroller, som låter tillräckligt hotfulla för att skrämja amerikanska liberaler, men inte ger några som helst ledtrådar till vilka prioriteringar och strategier Trumps utrikespolitik har. Ja, Trump tänker bekämpa inflödet av invandrare från Latinamerika, och Kinas och andras internationella konkurrens på de inhemska och internationella marknaderna. Han har börjat lagstifta på dessa och andra områden. Men dessa prioriteringar räcker inte för att bygga upp och förstärka USA:s status som global härskare och supermakt.

Valet av Trump åtföljdes av en unik ideologisk kris där alla de principer som den amerikanska politiken brukade grunda sig på ifrågasattes. I årtionden dominerade en samsyn om utrikespolitikens grundläggande värderingar och prioriteringar mellan de två partierna i Washington. Diskussioner ägde förvisso rum, ofta hetsiga, men de gällde taktiska snarare än strategiska frågor. De strategiska principer som de olika administrationerna följde avseende Europa, Sovjetunionen, Ryssland, Latinamerika, Mellanöstern och andra ställen uppfattades som en återspeglning av nationella intressen. Inte bara den härskande eliten utan också större delen av det amerikanska samhället delade denna vision.

Undantaget var vänstern. Den kritiserade hårt USA:s inblandning i andra delar av världen. Men den kritiserade USA:s politik utifrån dess offers synvinkel, från utsidan, och förde varken fram sin egen alternativa syn på de nationella intressena eller någon strategi som kunde tillämpas. Vänsterns ståndpunkt ledde till att den marginaliserades ännu mer, utan att få någon effekt på utrikespolitiken.

Situationen under Trump är helt ny. Han ifrågasätter offentligt de accepterade strategiska principerna (exempelvis solidariteten i NATO), men erbjuder ingen sammanhängande strategi i gengäld. Både den härskande elitens borgerliga moral och vänsterns kritiska moral är honom främmande. Amerika måste bli storslaget igen, men det är oklart vad denna paroll egentligen betyder: att sträva efter att landet ska bli mäktigt eller bara ha roligt.

Hur kommer USA:s utrikespolitik att förändras i praktiken? Det kan verka egendomligt, men kanske inte så mycket. I ett läge då mål, värderingar och prioriteringar verkar oklara, så kommer utrikesdepartementet och Pentagon, precis som alla byråkratier, att agera av gammal vana. Det kanske blir några överraskningar som orsakas av den fullständigt inkompetente presidentens personliga inblandning. Men det är mer sannolikt att den politiska inriktningen kommer att bli ungefär som vanligt.

Innebär det att den osäkerhet som Trump orsakar inte kommer att påverka de internationella relationerna? Nej. Men det kommer inte att påverka USA:s handlingar lika mycket som andra aktörers agerande.

I osäkra tider blir vissa ytterst försiktiga, andra försöker testa gränserna, åter andra försöker införa sina egna regler. Det kommer troligen att skapa förutsättningar för förändring. Vapenvilan mellan Israel och Hamas är otillfredsställande för båda sidor, men är ett direkt resultat av denna nya osäkerhet. Det är uppenbart att Israel fruktar att USA ska lämna Mellanöstern. För islamisterna vore det ett drömscenario. Oavsett hur olika deras förhållningssätt är, så tvingas konfliktens två sidor agera på samma sätt. Hamasledarna valde att inte provocera den nya administrationen. Det var bättre för dem att för tillfället låta konflikten tyna bort i minnet och hålla en låg profil. Å sin sida insåg Israel, att om de inte fixade fram denna present innan Trump installerades, så kanske landet skulle förlora hans gunst.

Så våra två fientliga parter förhandlade ovilligt, och tittade inte så mycket på varandra som på en oförutsägbar storebror i Washington, som förmodligen skulle gilla en sådan uppgörelse.

Det är långtifrån klart att förändringarna nödvändigtvis kommer att bli till det bättre, men en spontan omstrukturering av de internationella förbindelserna är nära förestående. Vad gäller USA kan jag inte låta bli att tänka på en elefant i en porslinsbutik: även om den står stilla är det omöjligt att bortse från dess närvaro.